

PRIJATÉ TEXTY

P8_TA(2018)0435

Situácia v Azovskom mori

Uznesenie Európskeho parlamentu z 25. októbra 2018 o situácii v Azovskom mori (2018/2870(RSP))

Európsky parlament,

- so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o Rusku a Ukrajine,
 - so zreteľom na vyhlásenie hovorca Európskej služby pre vonkajšiu činnosť ESVC z 15. mája 2018 o čiastočnom otvorení Kerčského mosta,
 - so zreteľom na Dohovor OSN o námornom práve, Zmluvu o nešírení jadrových zbraní a Chartu OSN,
 - so zreteľom na rozhodnutie Rady (SZBP) 2018/1085 z 30. júla 2018, ktorým sa mení rozhodnutie 2014/145/SZBP o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na konanie, ktorým sa narúša alebo ohrozuje územná celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny¹, a ktorým sa do zoznamu osôb, subjektov a orgánov, na ktoré sa vzťahujú reštriktívne opatrenia uvedené v prílohe I k nariadeniu (EÚ) č. 269/2014, dopĺňa šesť subjektov zapojených do výstavby Kerčského mosta,
 - so zreteľom na dohodu medzi Ruskou federáciou a Ukrajinou o spolupráci pri využívaní Azovského mora a Kerčského prielivu z roku 2003, budapeštianske memorandum o bezpečnostných zárukách z 5. decembra 1994 a balík opatrení na vykonávanie dohôd z Minska z 12. februára 2015,
 - so zreteľom na článok 123 ods. 2 a 4 rokovacieho poriadku,
- A. keďže situácii v Azovskom mori je venovaná dvojstranná dohoda Ukrajiny a Ruska z roku 2003, ktorou sa tieto územia vymedzujú ako vnútrozemské vody dvoch štátov a ktorá obidve strany oprávňuje kontrolovať podozrivé plavidlá; keďže tak dohoda z roku 2003, ako aj Dohovor OSN o námornom práve ustanovujú slobodu plavby;
- B. keďže konštrukcia Kerčského mosta a plynovodu a pokládka podmorských káblov smerujúcich na nezákonne anektovaný Krymský polostrov bez súhlasu Ukrajiny predstavujú ďalšie porušenie zvrchovanosti a územnej celistvosti Ukrajiny zo strany

¹ Ú. v. EÚ L 194, 31.7.2018, s. 147.

Ruskej federácie;

- C. keďže Kerčský most obmedzuje veľkosť lodí, ktoré sa môžu dostať do ukrajinských prístavov v Azovskom mori, na výšku menej ako 33 metrov nad hladinou vody a dĺžku menej ako 160 metrov, čo plavidlám triedy Panamax, ktoré pred výstavbou mosta predstavovali viac ako 20 % celkovej lodnej dopravy, znemožňuje vstup do Azovského mora; keďže kontroly pred otvorením mosta ponad Kerčský prieliv na jar tohto roku boli náhodné, neobťažovali a nerušili voľný pohyb plavidiel a nákladu;
 - D. keďže Rusko často hrubým spôsobom blokuje a kontroluje lode, ktoré sa cez Kerčský prieliv plavia do alebo z ukrajinských prístavov; keďže tieto postupy spôsobujú až týždňové omeškania, znižovanie tokov nákladu a citelné finančné straty domácemu ukrajinskému hospodárstvu a obchodníkom, ktorých plavidlá tomuto režimu podliehajú; keďže podľa ukrajinských vládnych zdrojov sa tomuto prehnanému postupu muselo do konca septembra 2018 podrobiť viac ako 200 plavidiel vrátane viac ako 120 lodí evidovaných v EÚ, pričom lode pod ruskou vlajkou boli z takýchto kontrol vyňaté;
 - E. keďže tieto mestá a širší región sa už teraz potýkajú s negatívnymi hospodárskymi a sociálnymi dôsledkami spôsobeným anexiou Krymu a Ruskom podporovaným súčasným konfliktom na východe Ukrajiny; keďže tento nový postup Ruska už má výrazne negatívny vplyv na domáce hospodárstvo a viedol k prudkému zníženiu obratu nákladu v ukrajinských prístavoch;
 - F. keďže výstavba tohto masívneho mosta má negatívny vplyv na životné prostredie, pretože v jej dôsledku sa znížila hladina mora v prielive, čo ovplyvňuje prúdenie vody medzi Azovským a Čiernym morom;
 - G. keďže Ukrajina sa v septembri 2018 rozhodla zrušiť zmluvu o priateľstve, spolupráci a partnerstve podpísanú v roku 1997 medzi Ukrajinou a Ruskou federáciou a v Azovskom mori vytvoriť námornú základňu, čím sa ešte viac zvýši jej vojenská prítomnosť prevelením ďalších zložiek námorných síl a pobrežného delostrelectva do uvedenej pobrežnej oblasti;
1. vyslovuje poľutovanie nad aktivitami Ruskej federácie v Azovskom mori, nakoľko sú porušením medzinárodného námorného práva a medzinárodných záväzkov Ruska; odsudzuje nadmerné zastavovanie a kontroly obchodných plavidiel tak ukrajinských, ako aj pod vlajkou tretích štátov, vrátane lodí pod vlajkou jednotlivých členských štátov EÚ; zdôrazňuje, že hoci náhodné kontroly plavidiel by sa nemali zneužívať ani vykonávať z politických dôvodov s cieľom ďalej destabilizovať bezpečnosť, celistvosť a spoločenskú a hospodársku situáciu na Ukrajine; vyzýva Radu a podpredsedníčku Komisie / vysokú predstaviteľku Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (ďalej len „PK/VP“), aby požadovali, aby Ruská federácia okamžite ukončila intenzívne diskriminačné kontroly plavidiel a aby v prípade potreby zvážili vhodné protopatrenia;
 2. vyjadruje veľmi vážne znepokojenie nad vysoko nestabilnou bezpečnostnou situáciou v Azovskom mori, ktorá by ľahko mohla vyústiť do otvoreného konfliktu; je vážne znepokojený pokračujúcou militarizáciou regiónu Azovského a Čierneho mora, najmä nezákonne okupovaného a anektovaného Krymu, vrátane vývoja spôsobilostí A2/AD zo strany Ruskej federácie, ku ktorým patria aj nové protiletadlové systémy S-400, a presunu vojenských a hliadkových plavidiel z Kaspického mora; vyjadruje poľutovanie nad tým, že Azovské more sa stalo novou námornou dimenziou agresívnych krokov

Ruska proti Ukrajine;

3. odsudzuje výstavbu mosta ponad Kerčský prieliv, ktorý spája nezákonne anektovaný Krymský polostrov s kontinentálnym Ruskom, a porušovanie práva plavby v teritoriálnych vodách Ukrajiny; poukazuje na to, že Rusko je viazané medzinárodným námorným právom a dohodou o dvojstrannej spolupráci s Ukrajinou, podľa ktorej nemá brániť ani prekážať plavbe v Kerčskom prielive a Azovskom mori;
4. opätovne vyjadruje svoju podporu nezávislosti a územnej celistvosti Ukrajiny, opätovne potvrdzuje zvrchovanosť Ukrajiny na Krymskom polostrove a v časti Azovského mora a absolútne právo Ukrajiny na plný prístup k Azovskému moru tak, ako je to zakotvené v Dohovore OSN o námornom práve;
5. vyjadruje poľutovanie nad nezákonnou ťažbou ropy a plynu Ruskou federáciou na území Ukrajiny; zdôrazňuje možné nebezpečenstvo, že Rusko sa po tom, ako dosiahne svoj cieľ, ktorým je premena Azovského mora na vnútrozemské jazero Ruskej federácie, zmocní jestvujúcich ukrajinských ložísk ropy a zemného plynu v Azovskom mori;
6. zdôrazňuje, že Rusko tento spôsob narušovania pobrežných vôd európskych krajín alebo blokovania námornej dopravy už použilo v Baltskom mori, najmä voči pobaltským štátom a Poľsku (Gdaňský záliv);
7. vyzýva PK/VP na pozornejšie sledovanie vývoja bezpečnostnej situácie v Azovskom mori vzhľadom na jeho narastajúci potenciál konfliktu v bezprostrednej blízkosti Európy, čo môže mať širšie bezpečnostné dôsledky priamo pre EÚ a jej členské štáty; v tejto súvislosti sa domnieva, že by bolo veľmi užitočné ustanoviť osobitného vyslanca EÚ pre Krym a región Donbasu, ktorého pôsobnosť by zahŕňala aj Azovské more;
8. vyzýva PK/VP, aby prijala potrebné kroky s cieľom navrhnuť, aby mandát osobitnej monitorovacej misie OBSE na Ukrajine, ktorý platí pre celé územie Ukrajiny vrátane námorných oblastí, zahŕňal aj novú oblasť napätia v Azovskom mori, a zdôrazňuje, že misia by mala byť buď vybavená potrebnými prostriedkami na vykonávanie svojej monitorovacej úlohy v námorných oblastiach alebo by sa pre tento recipient mala ustanoviť samostatná medzinárodná monitorovacia misia;
9. zdôrazňuje, že Kerčský most bol postavený nezákonne a víta rozhodnutie Rady uložiť reštriktívne opatrenia šiestim podnikom, ktoré sa výstavby mosta zúčastnili; naliehavo vyzýva PK/VP, aby spolu s členskými štátmi EÚ na pôde Rady vyjasnili, že cielené sankcie voči Rusku sa posilnia, ak dôjde k ďalšiemu vyostreniu konfliktu v Azovskom mori;
10. opätovne zdôrazňuje svoje znepokojenie nad účasťou európskych podnikov na výstavbe Kerčského mosta, ktoré takto vedome či nevedome oslabili sankčný režim EÚ; v tejto súvislosti vyzýva Komisiu, aby vyhodnotila a overila uplatňovanie platných reštriktívnych opatrení EÚ, a členské štáty, aby poskytli informácie o akomkoľvek vnútroštátnom colnom alebo trestno-právnom vyšetrení prípadov ich potenciálneho porušenia;
11. podporuje snahu ukrajinskej strany vo všetkých diplomatických krokoch, ktoré podniká, a právnych postupoch stanovených medzinárodným právom a príslušnými dohovormi

vrátane prebiehajúceho rozhodcovského konania podľa Dohovoru OSN o námornom práve s cieľom čeliť nepriateľskému postupu Ruska v Azovskom mori;

12. vyzýva Komisiu a ESVČ, aby predložili úplné posúdenie hospodárskych škôd spôsobených faktickou blokádou a aby zvážili možné spôsoby podpory pre dopravcov a prístavy, ktoré sú negatívne postihnuté, najmä posilnením angažovanosti EÚ v Mariupole a Berďansku, zvýšením odolnosti spoločnosti a podporou hospodárskeho rozvoja týchto miest a širšieho juhovýchodného regiónu Ukrajiny;
13. je znepokojený nepriaznivým environmentálnym vplyvom Kerčského mosta, ktorý by mohol ovplyvniť záujmy všetkých krajín v Čiernomorskej panve; vyzýva Ukrajinu, Komisiu a členské štáty, aby monitorovali situáciu na pobreží Čierneho mora, vymieňali si relevantné informácie a identifikovali prípadné potreby nápravy;
14. vyjadruje sústrasť a účasť rodinám obetí hromadnej vraždy zo 17. októbra 2018 na strednej škole v Kerči, kde zahynulo 20 osôb a desiatky ich utrpeli zranenia;
15. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, podpredsedníčke Komisie / vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, generálnemu tajomníkovi Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE), generálnemu tajomníkovi NATO, prezidentovi, vláde a parlamentu Ukrajiny, prezidentovi, vláde a parlamentu Ruskej federácie a členským štátom EÚ.